

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 11 września 1936 r.

o nadaniu umowie zbiorowej z dnia 27 lutego 1936 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze powiatów: leszczyńskiego, rawickiego, gostyńskiego, kościańskiego i wolsztyńskiego.

Na podstawie § 2 rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ust. Rzeszy Niemieckiej, str. 1456) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich robót budowlanych na obszarze powiatów: leszczyńskiego, rawickiego, gostyńskiego, kościańskiego i wolsztyńskiego umowie zbiorowej z dnia 27 lutego 1936 r., zawartej w Lesznie pomiędzy Komisją pracodawców — z jednej a Związkiem Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów Z. Z. P. w Rzeczypospolitej Polskiej Kier. Okr. w Poznaniu — z drugiej strony.

Tekst powyższej umowy został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministra Opieki Społecznej z dnia 5 sierpnia 1936 r. (Monitor Polski Nr 191, poz. 354).

§ 2.

Umowa wymieniona w § 1 zostaje wciągnięta do rejestru umów zbiorowych powszechnie obowiązujących.

§ 3.

Przeglądanie akt rejestrowych Ministerstwa Opieki Społecznej dozwolone jest każdemu w godzinach urzędowych. Pracodawcy i pracownicy, dla których umowa wymieniona w § 1 na mocy zarządzenia niniejszego jest obowiązująca, mogą żądać jej odpisów za zwrotem kosztów od stron, które umowę zawarły.

§ 4.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Kościakowski.*

zwazaniu do zarządu (zarządcy) targowiska. Zarząd (zarządca) jest obowiązany przeprowadzić kontrolne ważenie w ciągu godziny od chwili zgłoszenia zażalenia, jednakże tylko wtedy, gdy żalący się doprowadzi zwierzęta do wagi w tym terminie.

§ 10. (1) W przypadkach, gdy zachodzi wątpliwość lub spór co do rzetelności urzędzenia wagowego, miarodajne jest orzeczenie (ekspertyza) urzędu miar.

(2) Osoba uczestnicząca w obrocie handlowym a kwestionująca rzetelność urzędzenia wagowego ma prawo żądać ekspertyzy urzędu miar, składając na koszty ekspertyzy kaucję w wysokości wyznaczonej przez tenże urząd. O ile ekspertyza wykaże, że urządzenie wagowe jest rzetelne, koszty ekspertyzy ponosi osoba, która jej żądała, w przeciwnym zaś razie — zarząd targowiska.

§ 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 3 miesiące po ogłoszeniu.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) Antoni Roman.

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 21 września 1936 r. Nr 71, poz. 513).

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

—oO—

Z Kancelarii P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął wczoraj po południu P. Wicepremiera i Ministra Skarbu inż. Eugeniusza Kwiatkowskiego.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dniu wczorajszym P. Ministra Sprawiedliwości Grabowskiego.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął wczoraj delegację centralnego Związku detalicznego kupiectwa chrześcijańskiego.

Delegacja ta z okazji jubileuszu P. Prezydenta Rzeczypospolitej i 10-lecia istnienia Związku złożyła P. Prezydentowi wyrazy hołdu oraz wręczyła w darze jubileuszowe złote godło Związku.

Z okazji święta narodowego Meksyku Pan Prezydent Rzeczypospolitej wystosował następującą depeszę do prezydenta St. Zjednoczonych Meksyku:

„Z okazji święta narodowego meksykańskiego proszę Waszą Ekszelencję o przyjęcie bardzo gorących życzeń moich i narodu polskiego”.

Prezydent Meksyku p. Lazaro Cardenas odpowiedział następującą depeszą:

„Bardzo dziękuję Waszej Ekszelencji za uprzejme życzenia z okazji rocznicy niepodległości Meksyku”.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął wczoraj na audiencji posła Iranu Hamida Sayaha, który wręczył P. Prezydentowi odznaki orderu „Pahlavi”.

Order ten jest najwyższym odznaczeniem Iranu i posiada tylko jedną klasę.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął wczoraj delegację Komitetu organizacyjnego międzynarodowego konkursu chopinowskiego w osobach: Wiceministra Korsaka, dyr. Wieniawskiego, prof. Żurawlewa i wiceprezydenta m. st. Warszawy Ołpińskiego.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej wyraził swą zgodę na objęcie protektoratu honorowego nad trzecim międzynarodowym konkursem chopinowskim, który odbędzie się w marcu 1937 r., oraz ufundował nagrodę.

Z General. Insp. Sił Zbrojnych.

W dniu wczorajszym Generalny Inspektor Sił Zbrojnych gen. dyw. Smigły-Rydz przyjął delegację prezydium Związku nauczycielstwa polskiego w osobach prezesa Jana Kolanki, wiceprezesa Zygmunta Nowickiego, przedstawiciela sekcji szkolnictwa średniego Stefana Drzewieckiego, red. nac. „Głosu Nauczycielskiego” Faustyna Frysa i przedstawiciela wydziału finansowego Piotra Poduzgiala. Delegacja zameldowała Naczelnemu Wodzowi o złożeniu na Fundusz Obrony Narodowej 100 tysięcy zł w obligacjach Pożyczki Narodowej.

—oO—

Z Ministerstwa Komunikacji.

W dn. 23 b. m. P. Minister Komunikacji płk. dypl. Ulrych w obecności Wiceministra Bobkowskiego i płk. Wolszlegiera dokonał w sali konferencyjnej Ministerstwa dekoracji kpt. Antoniego Janusza po raz drugi Złotym Krzyżem Zasługi i por. Stanisława Brenka Srebrnym Krzyżem Zasługi za ich bohaterowy lot w wysięgu balonowym o puchar imienia Gordon Bennetta.

Poza tym za pracę na polu przemysłu i sportu balonowego Minister Ulrych udekorował ppłk. Sielewiczka Juliana Złotym Krzyżem Zasługi, mjr. Mazurka Stanisława po raz drugi Złotym Krzyżem Zasługi, por. Pionko Władysława Srebrnym Krzyżem Zasługi, sier. Wudkowskiego Stanisława Brązowym Krzyżem Zasługi, sier. Maciejewskiego Wacława Brązowym Krzyżem Zasługi i robotnika Grajewskiego Feliksa Brązowym Krzyżem Zasługi.

—oO—

Z Ministerstwa Opieki Społecznej.

Wczoraj rano P. Minister Opieki Społ. Marian Zyndram - Kościałkowski przejechał do Wilna na inspekcję, zarówno instytucji będących pod opieką Ministerstwa, jak i robót wykonywanych z Funduszu Pracy.

Pan Minister zwiedził m. in. roboty przy umacnianiu brzołów Wilii od Werek i Trynopola do Wilna i rozbudowę portu, roboty przy zmianie wyglądu i nawierzchni ulicy Legionowej, stanowiącej wjazd do Wilna od strony Warszawy, sierociniec na ul. Kalwaryjskiej, ogródki działkowe i fabrykę radiową „Elektrit”.

O polityce inwestycyjnej.

Na konferencji informacyjnej w Ministerstwie Skarbu dyrektor Gabinetu Min. Skarbu p. Wiktor Martin wygłosił referat, który podajemy w streszczeniu.

Na wstępie swego referatu p. Dyrektor Martin stwierdził, że przyszłość gospodarcza kraju zależy od stopnia akumulacji kapitału wytwórczego. Im prędzej będzie on narastać, tym szybsza będzie poprawa sytuacji ogólnej i lepsze perspektywy zwiększenia zatrudnienia. Zważywszy na szybki przyrost ludności w Polsce oraz niski nakład kapitału wytwórczego w przeliczeniu na głowę zatrudnionego — gromadzenie tego kapitału winno się w Polsce odbywać stosunkowo szybciej niż w innych krajach. Tymczasem pod tym względem przeszliśmy w ostatnich latach okres dekaptalizacji. m. in. na skutek starzenia się i nie zamieniania maszyn i narzędzi pracy oraz niedostateczności nakładów renowacyjnych.

Celem przewyższenia zasadniczych przeszkód dla narastania kapitału produkcyjnego Rząd przeprowadził redukcję budżetów publicznych. Po wielu wysiłkach pozytywne rezultaty w tej dziedzinie osiągnięte zostały w końcu roku ub. Budżet Państwa został z. ównoważony. Prowadzone są prace nad uzdrowieniem gospodarki samorządu terytorialnego. W rezultacie osiągnęliśmy nie tylko znaczne uporządkowanie gospodarki publicznej, lecz również — co z punktu widzenia polityki inwestycyjnej jest szczególnie doniosłe — odciążenie rynku kapitałowego. Rynek ten przestał być wykorzystywany dla finansowania publicznych wydatków konsumpcyjnych. W dążeniu do pobudzenia procesów inwestycyjnych i umożliwienia przyrostu kapitału rzeczowego, przeprowadzona też została zmniejsza cen surowców oraz zmniejsza taryf przewozowych P. K. P.

Z kolei Rząd przystąpił do pracy nad wzmożeniem i uporządkowaniem inwestycji publicznych. Polityka Rządu w tej dziedzinie nie może być ani całkowicie „liberalna”, ani kłańcowo „etatystyczna”. Politykę naszą na tym odcinku powinien cechować realizm, dostosowanie się do warunków gospodarczych i społeczno-politycznych.

Zadaniem Państwa w pierwszym rzędzie powinno być stworzenie warunków, w których inwestycje gospodarcze mogłyby powstawać. O ile działalnością prywatnego inwestora kieruje odpowiedni układ cen, stopy procentowej i zysku, powodując inwestycje tam, gdzie są one najbardziej rentowne, to Państwo w związku z samorządami nie zawsze może się kierować tymi przesłankami, gdyż przy organizacji przez nie inwestycji oprócz momentów czysto gospodarczych wchodzi również w grę zagadnienia polityczno-społeczne. Nie należy też zapominać, że inwestycje publiczne pobudzają często powstawanie inwestycji prywatno-gospodarczych.

Wskutek dysproporcji środków, jakie mamy obecnie do dyspozycji i ogromu potrzeb inwestycyjnych powstaje konieczność ich hierarchizowania. Ważną też rzeczą jest właściwie opracowany plan inwestycyjny, którego zasadą naczelną winno być ściśle ustalenie kolejności inwestycji oraz konsekwencja w ich wykonaniu. Następną zasadą, według której winna być prowadzona polityka inwestycyjna Państwa, musi być zasada uprzedmiotowienia kraju. Zgodnie z tą zasadą hierarchii prac w dziedzinie inwestycji publicznych w pierwszym miejscu postawić należy sprawy transportu i energii, na drugim — urzędzenia ułatwiające obrót gospodarczy, które zbliżają wieś do rynku, a na trzecim — inwestycje, związane bezpośrednio z poprawą ustroju rolnego, na czwartym — inwestycje o charakterze użyteczności publicznej, wreszcie na piątym — budownictwo mieszkaniowe. Oczywiście ta kolejność ma znaczenie tylko orientacyjne.

Z kolei Dyrektor Martin scharakteryzował najważniejsze inwestycje, wchodzące w ramy opracowywanego obecnie planu inwestycyjnego na rok 1937. Tendencją Rządu jest, aby ukończyć przede wszystkim te inwestycje, które zostały rozpoczęte w latach ubiegłych, a to dla uniknięcia marnotrawstwa materiałów i pracy. Nowy plan robót na rok 1937 będzie ściśle dostosowany do naszych realnych możliwości finansowych i rozwiązać się będzie w zależności od sytuacji na rynku pieniężnym oraz od natężenia prac inwestycyjnych w gospodarstwie prywatnym. Wszystkie możliwe źródła finansowe będą współdziałały w wykonaniu projektowanych planów, z tym jednak że nadwyżki instytucji finansowych, t. zw. rynku sztynowego, nie będą całkowicie wykorzystywane. Według obecnej oceny sytuacji na rynku kredytowym, przyjąć można, że pozabudżetowy plan inwestycyjny na rok przyszły zamknie się sumą trzystu kilkudziesięciu milionów zł.

W dalszym ciągu swego referatu dyr. Martin omówił najważniejsze projektowane inwestycje w zakresie robót drogowych i kolejowych, elektryfikacji kraju, inwestycji wodnych, w dziale inwestycji rolniczych, inwestycji miejskich oraz w zakresie budownictwa mieszkaniowego. Założeniem planu inwestycyjnego będzie m. in. dążenie do wyrównania poziomu zainwestowania gospodarczego dzielnic wschodnich.

Warunki obiektywne — podkreślił dyr. Martin — sprzyjają rozwojowi ruchu inwestycyjnego. Chłonność rynku się wzmacnia, wytwórczość rośnie. W ślad za wzrostem spożycia i produkcji pójść winno upłynnienie zamrożonego kapitału obrotowego oraz wzrost rentowności procesów wytwórczych. To dopiero będą mocne podstawy dla narastania kapitału produkcyjnego. Niewątpliwie z kolei zwiększają się również nakłady renowacyjne, rozpocznie się modernizacja zakładów i tworzenie nowych warsztatów. Hamulec jest jeszcze tylko drożyna pieniądza, można jednak przypuszczać, że zjawisko to ustąpi, a obciążona na dłuższą metę polityka budżetowa i finansowa, przy zamierzonym zwolnieniu nacisku na rynek sztynowy, wyda już w niedalekiej przyszłości pozytywne rezultaty.

Długotrwała depresja gospodarcza, oprócz szkód materialnych, przyniosła również objawy niechęci do lokat w wytwórczości. Nawet kapitały wypracowane w przemyśle czy handlu uciekały do zgła innych dziedzin w poszukiwaniu lokat najmniej ryzykownych. Dlatego też Rząd zamierza wprowadzić ulgi podatkowe dla nowych inwestycji przemysłowych i rolniczych. Ponadto, w celu położenia nacisku na nakłady konserwacyjne i renowacyjne, rozważane jest zagadnienie nowych zasad amortyzacji; w sprawie tej Ministerstwo Skarbu zwróciło się do samorządów gospodarczych i odbędzie z nimi niebawem wspólne konferencje.

W naszej sytuacji ludnościowej — zakończył dyr. Martin — możemy zmniejszyć nacisk demograficzny oraz podnieść dobrobyt kraju przede wszystkim przez tworzenie nowych warsztatów pracy, systematycznie zatrudniających robotników. Dlatego też każda nowa inwestycja przemysłowa, każda nowa obrabiarka racjonalnie zainstalowana będzie rozszerzeniem zapasu naszej „mobilizacji gospodarczej”.

—oO—